

ДІЛО

Виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячної в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Анархія в право- славній церкві.

Львів, 8. квітня 1927.

Розторожений царат, якого еманією і стрижневим стовпом в моральній і навіть адміністративній діяльності була православна церква, своїм розвалом придавив і силу тієї могутньої установи. Побідна більшовицька революція, ліквідувавши організаційні спори царату і взагалі старого ладу, не пощадила і православної церкви. Всякими засобами, перш усього переведенням розділу церкви від держави, а опісля репресіями та підсилюванням анархії радянська влада зломала могутність царської церкви.

Розвал царату і його складової частини: православна — в значній мірі причинився до визволення православної церкви, православної релігійного громадянства з неволі московської церковної організації. Визвольні змагання українського православного світа з одного боку і konieczність створити власний моральний захист для релігійної громади на Україні була товчком до організації української автокефальної церкви. Розуміється, що і церковний „сепаратизм“, і еманіпацийний організаційно-церковний змив на Україні не був по нутру ані старим, ані новим володарям. Тому то проти відродженської української автокефальної церкви спільно виступила стара (патріарша, наслідниця синодальної) тихонівська, як і нова „радянська“ або тзв. жива церква. Між ними двома блоками старої і нової казюччини з трудом приходиться українській автокефальній церкві верстати свій шлях і переходити зигзаковаті ступні свого часом зигзаковатого процесу.

Та частина старої російсько-православної церкви, що внаслідок рижського трактату найшлася під крилами польської державної організації, підпала аж трьома, в більшості супротивним чинником. Перший з них — це обхоплена і полонена старими навками церковна єрархія, яка живе старим світоглядом. Єрархія і духовенство православної церкви, відчужені граничною лінією рижського трактату від свого консервативного осередка, позбавлені опікунчої руки всесильної царської влади, у великій більшості чужі місцевому населенню, не зв'язані ані з його інтересами, ані його світоглядом, ані його змаганнями — нашілись на похилій площині, без внутрішнього впливу і значіння, в двозначному горожанському становищі в пошуванні за новими протекторами, в опірній поставі до змагань визнавши православну державу, українців і білорусів.

Не диво, що та православна єрархія веде дуже круту церковну політику; що вона без слова протесту підчиняється забаганкам сильних світа цього; що вона слабо боронить позиції православної церкви, — не диво, що в більшості по національності чи вихованні російське духовенство

„горить желанієм вірно служити інтересам Польського Государства“, а для сего просить правительство „облегчить его положение для государства служение“.

Другим чинником є польська влада, яка — до подробиць копіюючи царські прийоми, всі свої зусилля направила на перетворення православної церкви в опору своїх адміністративних впливів. Одночасно польська влада, як влада „архи-католицької“ держави, в якій — навіть на основі конституції — римо-католицька церква є перша між рівними, послідовно переводить ліквідацію православної церкви. Вислідом цієї двораменної політики польської влади є мнимо автокефалія „польської“ православної церкви, формальне її підчинення безвільному, безавторитетному і продажному царгородському патріархатові і дійсне узалежнення цієї церкви від польського міністра освіти. Вислідом цієї політики є загартання около 500 православних церков в користь римо католиків, захоплення майна православної церкви, передчасне і половинчасте насильне введення нового стилю, заведення польської урядової мови в адміністративні чинності цієї церкви, полишення духовенства в пливкому стані через відмову права горожанства, спомагання розкладових і денационалізаційних, мнимо унійних спроб і т. і.

Вкінці третім, найважливішим чинником є визнавши православної церкви. Сьогодні та церква є рідким дивоглядом, якимсь нечуваним конгломератом. Під оглядом єрархичним є вона російською, під оглядом адміністративним — польською, а під оглядом складу вірних українською чи білоруською. На 1.400 православних парафій на території сучасної Польщі коло 1.100 припадає на українську національну територію. Решта (300) — це парафії білоруські, а між ними й кілька російських. Однак дух і зверхній вигляд цієї церкви є не український і не білоруський, лише мішаний, своєрідно утравквістичний: російсько-польський.

Східна церква в протиставі до західної, єрархичної й інтернаціональної є церквою соборною, народною, церквою віроповідної маси, церквою територіально-національною. Це головна прикмета й основа існування та росту і значіння цієї церкви. Тільки тоді є вона живою, якщо є народною. В протівному випадку вона розкладається, занепадає і мертває. На жаль, на перепоні ународнення православної церкви на території сучасної Польщі стоять чинники: російський і польський, які тільки поглиблюють анархію в православної церкві, всіма силами викривлюючи її основний зміст і головні тенденції.

З метою вивести православну церкву з анархічного розстрою й ідеологічного безладдя, зміцнити моральний чинник в українській масі північно-західних земель, повернути цій важливій установі її головне призначення — українські чинни-

ки вже від довшого часу робили відповідні реформаційні й регенераційні заходи. В тому напрямку працювала Українська Парл. Репрезентація і передові українські громадяни, згуртовані біля володимирського журнальчика „На варті“. Однак на перепоні тому стоять російські (церковні і горожанські) та польські (урядові, адміністративні і партійні) чинники.

В останніх часах, з хвилею заістнування організованих заходів з метою скликати Український Православно-Церковний Зїзд, цей натиск ворожих чинників, цей опір всяким відродженським змаганням ще збільшився. Митр. Діонісій — так сказатиб — кинув анатему на підготовлюваний зїзд і — крім польського уряду — шукає захистників в „Русск-ім Нар. Об'єдинен-ні“, наслідком чого відібрано українцям православний собор у Володимирі. Польська влада в теперішній стадії боротьби за ународнення православної церкви на північно-західних землях — про людське око — зберігає неутральність, але в дійсності спомагає анархічні зусилля російської сторони.

На жаль, і деякі українські чинники перебрали мірку, проголошуючи повний розрив з існуючою православною єрархією, подаючи тим способом надійний аргумент існуючій єрархії. Одночасно деякі борці за українську православну церкву не рахуються з консерватизмом частини вірних, особливо частини міської, яка в славянському богослуженні додає якусь непорушну святість. Таким чином проти організованих еманіпацийних заходів ці безвідповідальні чинники настроюють і верхи (єрархію) і низи (консервативну частину вірних). При тому забувають вони, що повний і негайний перестрій православної церкви по лінії нових кличів і нового часу, в бажаному ними напрямку, може наступити тільки в революційному часі. Коли та доба вигоріла або ще не наступила, то ународнення такої установи, як церква, може відбуватися тільки еволюційним шляхом. Отже на першому місці треба поставити не українське богослуження, а українське, даді українську (замість московської) вимову старославянського тексту, а на третьому місці українське богослуження, вводячи його там, де до цього є відповідний, добре підготовлений ґрунт. Велику вагу треба покласти теж на згідне з народними інтересами виховання духовників, пастирів та на обсаду відповідних становищ прихильниками народного руху.

Розуміється, ми далекі від того, щоби організованим українським чинникам давати вказівки, як вони мають поступати, аби перетворити православну церкву в живий і животворчий чинник народного життя. Наші замітки торкаються тільки

ки гурра-реформаторів, які готові з водою вилити й дитину. Справа православної церкви є незвичайно складна і ніжна. Треба вважати на кожний крок, маючи на меті ліквідацію анархії, а не її поширення.

Ф. Ф.

Позичка.

У зв'язку з поворотом польських фінансових делегатів із Америки.

(Від власного кореспондента.)

Варшава, 3. квітня 1927.

II.

Пп. Кржижановський і Млинарський приїхали, але тайні, яка окутувала їх місію, широкою загалом все ще не зволіли відкрити. Після конференції з мін. фінансів Чеховичем появилися у кількох „благон“ дійних газетах („Епока“, „Глос Правди“, „Кур'єр Поранни“) односторонні інтерв'ю, дуже дипломатично стилізовані і дуже дбайливо проминаючі мовчанкою всі питання, зв'язані безпосередньо зі справою позички. Короткий зміст згаданих інтерв'ю такий: Делегати не заперечують уже, що їздили шукати для Польщі закордонної позички. „Позичкові переговори ведуться і є на найкращій дорозі“. Розпочато їх на основі фінансового плану, виготовленого у висліді узгодження поглядів польського уряду з колишнім фінансовим меморіалом проф. Кеммерера; з огляду на відсутність самого Кеммерера, наради велися з його найближчими співробітниками (I). Отримання позички стоїть саме у тісному зв'язку з виконанням отого фінансового плану. В якому м. ін. сказано, на віщо отримана позичка має бути вжита і з яких джерел сплачувана. Попереду мусить ще бути загарантована стабілізація золотого, без якої не може бути мови про позичку. Але приготування до отримання її вже зроблено. Хто її уділяв би — цього ще докладно не відомо, бо в рахубу входять більше банків. Про всі ближчі деталі уряд заборонив делегатам говорити. Протермін фінанзаційні переговори д-р Млинарський сказав лише, що „в найближчих тижнях ці справи наберуть конкретних форм“; проф. Кржижановський висловився з далеко більшим оптимізмом, називаючи речиньє 7—8 тижнів уже для реалізації позички, „якщо переговори йтимуть далі так, як досі“. Про висоту позички не сказали ні слова, про контроль — „ако-ж ні“, і то при запиті, чи підлягає контроль державний бюджет.

Як бачимо, поруч із запевненням про повне, велике і т. д. задоволення з вислідом своєї місії і поруч із висловом оптимізму на будуче, польські делегати не забувають асекуратися огоріками й застереженнями: польський уряд мусить спершу прийняти фінансовий план для Польщі, впрацьований безпосередньо чи посередньо есентуальними кредиторами; цей план не може полишитися на папері, а мусить бути переведений в життя; спершу мусить бути стабілізована валюта. Після сповнення отих передумов, про які можна буде судити тільки тоді, коли знайдемо, який саме є той фінансовий план, на який Польща тверезими американськими капіталістами, прийшли би щойно безпосередні розмови про позичку. Як запевняє „Час“, вони велись би у Парижі і розпочинали б другий період заходів Польщі за позичку. І тут чуюмо знову обережне застереження: „Треба підкреслити, що навіть позитивне закінчення першого періоду (як заходів за позичку) не переставляє ще позитивного перебігу періоду другого. Можуть поставити нам такі важкі умови, що польський уряд їх не прийме. Це треба сказати з остротою, аби не розбудити передчасних надій“.

Каже таке згаданий уже краківський „Час“, а коли зв'язано, що проф. Адам

Red. Czasop. „Dilo“. Pr. 147/27. W imię nin Rzeszpospolitej Polskiej! Sąd okręgowy krajowy we Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Dilo“ Nr. 75 z dn'a 5. kwietnia 1927 roku pod tytułem: „Znyszczenia do kraja“ zawiera znamienną zbrodnię z § 65 a) ustawy karnej, uznal do istnienia dnia 3. kwietnia 1927 r. konflikt, że usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydatk w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydał się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by oświadczenie niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze, i to na pierwszemu stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą nastrępowanie przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. Nr. 6. ex 1863. i. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę po 400 zł. Lwów, dnia 4. kwietnia 1927.

11a vel.

Заступник фабрики гнутих меблів „Мазовія“

ИОСИФ БЕЗДЕК

Львів, Паньська 15.
Гуртова і детальна
продаж гнутих меблів.

Кржижановський, чільний член краківської консерви чи пак „Правди Народовей“, є старим співробітником „Часу“, то погляди цієї газети саме на дану тему заслуговують на увагу. Коли сам „Час“ перестерігає перед „передчасними надіями“, то буди собі справді наївно вірити, що ось-ось спадє на Польщу ріденький зрештою, як на державу з польськими аспіраціями, дош 30-ти чи сотні мільйонів доларів.

І справді, на нашавському ґрунті трудно помітити радісно-оптимістичний настрій, який повинна би чейже викликати надія на швидке отримання найбільшої із усіх сумнівів пам'яті попередніх (італійської „Bancal Commerciale“ чи американської „Dillon-a“) довідок. Короткий урядовий комунікат, наданий після кількох нарад, у яких брав участь голова Нада Ради Польського Банку Карпінський, то мін. Бартель, то маршалок Пілсудський, у якому найважливіше речення, це знову зацитування поголосок про віддачу Польщі під фінансову контролю, цей комунікат оптимізму теж не посилає. Ані поголосок про умову контролю не розвіяв. Навпаки, скрізь і всюди, де заведеться розмова на цю тему, чуємо, що одною із принципальних умов уділення Польщі позички є встановлення контролю, і що річ іде лиш про її форму: з яких чинників вона складалась би і яка її булаб компетенція. Гонориться далі, що прийняття плану, привезеного з Америки, є річю виключеною, як довго існує цей сойм, бо план буїм-то зачіпає дуже багато істнуче соціальне законодавство, за зміну якого треба би перевести кампанію, на яку знову уряд, де будь-що-будь сидять пп. Морачевський, Юркевич і Медзінський, ніколи не піде. Як pendant до цієї поголоски чудово служать останній уступ з цитованої уже статті „Часу“, де кидається громи на „півбольшевицькі експерименти“, ведені досль у Польщі: „ані уряд, ані сойм і сенат — читаємо там далі — не будуть мотти (sic!) коли прийде позичка — і. К.) легковажити господарської правосильності, так легко й легкочудно топтаної досль ногами“. Тому ко саме, ані розуміння „господарської правосильності“ табором „Часу“ не було дестіоноване поважною частиною віраючого сойму, треба би хіба виждати його смерті й поспішити до часу народин його наслідника. Значить, не 7 до 8 тижнів, як каже проф. Кржижановський, що публіон не бере під увагу „півбольшевицьких“ чинників ані в соймі ні теж в уряді, а 8—10 місяців. Такий термін можливого отримання позички справді називається, три чому аказується, що тоді (себто з кінцем бж. року) буде вже видно, наскільки реальним показався бюджет 1927/8, який торговельний і платиний бізнес за бж. рік і в зв'язку з цим — які вигляди тріркої стабілізації валюти. Очевидно, що неможливо теж увіяти собі уділення Польщі позички англо-американським фінансовим

світом раніше, заки Польща заклочить з Німеччиною торговельну умову. І таких передумов, про які польські делегати ні польський уряд словечком не згадує, є сила силена.

Та поруч із опими й багато іншими моментами моральної (психологічної: престиж!), фінансово-скарбової, господарсько-політичної чи суспільно-політичної натури, є ще один момент, чи не найголовніший, у проблемі отримання Польщею закордонної позички: міжнародно-політичний. Усі дотеперішні невдачі Польщі при пошуках якоїсь поважнішої закордонної позички (нпр. поїздка до Америки, підчас панування Хієно-Піста, кол. ендешського мін. фінансів Кухарського під опікою ославленого „американця“, п'ястівського сенатора Гаммерлінга) виїшли однакою з внутрішнього польського стількиж господарського а політичного балагану, що й із некорисної для Польщі міжнародної ситуації. Якщо внутрішньо-політичні порядки у Польщі за останній рік по суті не багато (або вірніше: ні в чому не) змінилися, отримавши тільки назовні фірму „сильної влади“, то господарський стан завдяки англійському страйкові переходово дещо покращав (надавши експорту вугілля, спричинена англ. страйком, принесла Польщі в 1926 р. біля 130 мільйонів зол. у золоті), а в міжнародній ситуації Польща, завдяки отриманні півтрівкового місця в Раді Л. Націй і англійсько-совітській ворожечі, позірно нібито дістала в руки теж деякі атути. І тому такі чи інші вигляди на отримання позички стоять під кутом такої чи іншої — англійської протекції. У питаннях суто політичної натури треба теж шукати пояснення емент. розмов англійського фінансового потентата Монтегі Нормана з польськими делегатами в Нью-Йорку, чи його впливу на ньюйорську Уол-Стріт.

Польський уряд мовчить та ще й пантрує, аби пресові інформації „не пошкодили справи“. Не має, очевидно, нічого проти таких коментарів, як ось, моває, — американський посол у Берліні Шурман приїхав до Польщі спеціально у зв'язку з позичкою. Нічого й казати, що при строґому законспіруванні цілої позичкової акції, закутуванні себе у тогу таємності й промовлюванні шонайніше стилем питійських оречень, що при такій виспеціалізованій методі всі коментарі й міркування з природи річи мусать бути розпливчаті й базуватися на інформаціях і комбінаціях, за правдивість яких покласти руки в сгонь не можна. А проте одно не підлягає ніякому сумнівові: що зі сантименту для гарних очей Польщі і її речників пп. Млинарського та Кржижановського ніхто грішми не силне і колиб вона справді позичку дістала, то заплатити за неї дорого — у рамках і фінансових і політичних клявузлу.

І. Кедрик.

Перед новим повстанням в Альбанії.

(На власного кореспондента.)

Благород 2. квітня 1927.

Вже довший час місцева преса приносить все нові і нові звістки про напружене положення в Альбанії. Булі прихильники Ахмеда бег Зоґу, часто люди, які в часи його югословянофільської політики займали визначні становища, тепер тікають із Альбанії, рятуючи своє життя перед легкими офіційними засадами військового суду і таємними вбивствами урядових агентів.

Так недавно втік, прибувши в Сушак, бувший префект Вальони В. Калуці. По його словам Ахмед бег Зоґу дістав від Італії 15 мільйонів лір за відомий італійсько-альбанський пакт та що в Альбанії переведена мобілізація 13 річників т. б. від 20 до 33 років. З інших джерел теж доходить звістки про терор та вбивства, яких допускається уряд, а одночасно про велике незадоволення в народніх масах. Ахмед бег Зоґу майже не виходить із свого помешкання, котре постійно стереже варта зі 100 людей.

Очевидно, що багато з тих голосних звісток, які заповнюють собою шпальти місцевих газет, треба приймати зі значним застереженням, та, не зважаючи на те, всеж таки видно, що в Альбанії не багато бракує до нового повстання проти Ахмеда бег Зоґу, котрий тепер не лише що пішов шляхом свого попередника Фан Нолі, проти якого в свій час підняв повстання тому, що той нібито хотів запролати Альбанію Італії, але сам дійсно її запролат.

Знаючи з практики, яку ролу в його повстанні відіграли неофіційні югословянські організації та наймані війська з бувшої Врангелевої армії, Ахмед Зоґу не лише з трівожкою, а просто з переляком дріжить за своє становище. Адже й Фан Нолі мав за собою італійську допомогу, котра врешті йому прислужилася лише стільки, що в ній знайшов був спочатку притулок для себе, тай то лише до того часу, поки Італія, побачивши його безсилість, не відпекалась від нього цілком.

Ахмед бег Зоґу зі ставлення Югославії зумів зробитися італійським васалом. Фан Нолі в останні часи знову виринув із забуття і тепер він є ворогом Італії, а прихильником невідомої колісь Югославії. Отже знову починається стара гра.

Югославія, завдяки зручним кордонам та добре zorganizованим і досвідним комітадам, зручно може викликати нове повстання без ризику для себе, тим паче, що ґрунт для цього в Альбанії дуже гарний і легкий. Можливо, що таке повстан-

ня мало би успіх — Фан Нолі уступає б Ахмеда Зоґу, а цей втік би до Італії. Ця річ не така уже неможлива, але, якмові, вирінає думка, чи не трапиться і з Фан Нолем те, що трапилось з Ахмедом Зоґу? Чи встоїть він перед спокусою, перед привабливими лірами, тим паче, що нахля до цього він уже був пиянзав ще в часи першого свого володіння.

Альбанська гра між Італією та Югославією принесла покищо військово-дипломатичну виграну для першої, правда, коли вірити В. Колушію, — за грубі гроші Югославія, маючи тонкі кишні, хоче вгравати іншим способом, але тепер вона в стані програної сторони.

Нова пропозиція Чемберлена (по „Тайсу“) на безпосередні переговори між Італією та Югославією для полагождення конфлікту базується на тім, що Італія повинна відмовитися боронити за всяку ціну сучасний режим в Альбанії, а Югославія натомість мусить ратифікувати нетунські коленції. Це не поліпшує становища Югославії, бо, дістаючи нібито уступку щодо Альбанії, так би мовити, політичній сфері впливу в ній зі своїм сусідом, вона натомість повинна віддати у економічній рабство своє Примор'я. На таку річ ні піти ще М. Нініч, вірячи у добрі наміри Ахмеда Зоґу та Мусоліні, але тяжко допустити, щоб на те згодився тепершній міністр закордонних справ, не бажаючи собі дожити в народі тієї слави, якої дожив його попередник.

Чудна доля Альбанії. Досягла вона своєї самостійності лише тому, що дикляти таким чином бажали примирити сирки між сусідами, але помилились в своїй рахунку, бо самостійна Альбанія не лише не усунула сварок, але і дала можливість ріжним політичним спекулянтам йдовольнити свої амбіції, а то й наловити свої порожні кишні та підняти ще більше оливи до альбанського огнища.

В. Анський.

ГОДИННИКИ найліпших фабрик, дешо у фірмі **ДОМБРОВСКИ-РОЗВАЖЕНСКИ** Львів, Академічна 2, Готель Жерва. Тел. 27—29. Заступство на Галицькій світової фабрики годинників „Lodgins“, 1856 Ціни фабричні.

Радянська Україна.

Прилучення деяких сіл до УСРР.

„Пролетарська Правда“ повідомляє, що між ВУЦВК-ом і Центральним Виконавчим Комітетом РСФРР, заклочено умову, дійсно з якою в найближчому часі прилучать до УСРР деякі села, що належать тепер до РСФРР. Села ці мають прилучити до України на загальне бажання населення. Між наміченими до прилучення є: Стариць Огуричова та Прилипки курскої губернії білгородського повіту.

Мирон Зарицький

Правда, краса і математика.

(Докінчення.)

Дальше — математик доказує кожну теорему при допомозі інших загальніших теорем, а ті знова виводяться з інших ще загальніших. Таким чином мусимо вікніти дійти до таких загальних осудів, що їх взагалі не можна доказати. Це т. зв. аксіоми, які називаються звичайно зовсім кибно правдами очевидними, а які фактично є в математичні осудами довільно прийнятими і то яких математик взагалі не прикладає критерії правдивості, так, що є в математичній теорії, які опираються на діаметрально протилежних аксіомах, як н. пр. евклідова і неевклідова геометрія. Колиж аксіоми не є ані правдиві, ані неправдиві, то не можна очевидно говорити про абсолютну правдивість ніякої математичної теорема і тут бачимо рацію другої частини тези Ресля про те, що в математичній ніколи не знаємо, чи те, що говоримо, є правдою. Математик все каже так: з таких гіпотез виходять такі консеквенції. І не може тут бути мови про ніяку абсолютну й об-

ективну правду, в яку так вірять і яку подивляють посторонні люди. Математика дає правду певну, але правду формальну а не матеріальну.

Бачимо, що загально поширений погляд перецінює математику в питанні її відношення до правди. З другої сторони робиться тій науці важкий закид, немов то вона суха, що її бездушні символи і теоремами позбавлені всяких принак краси, та що їх пізнавання і праця над їх здобуванням не можуть дати ніякого естетичного вдоволення. Кажуть, що лиш якісь диявіні уми, позбавлені емоціонального життя, психічні типи можуть нею займатися.

Причини такого погляду ясні. Щоби пережити хоч примітивне почування вдоволення, викликане огляданням образу чи слуханням мелодії, треба мати здорові змисли і нічого більше. І тому кожному бодай здається, що розуміється на музиці і малярстві. Всі ходять на концерти й оглядають музеї, артисти стають популярними, вони творять справді для загалу. Зовсім інакше є в математиці. Тут ніякий змисл не вистане до аперцепції математичного продукту. Око дає нам лиш символи без значіння, а вухо незрозумілі комплексні слів без ніякого змісту. І треба довгих

зусиль і великого завзяття, щоб хоч на однім відтинку математики стати на висоті сучасного знання, щоб розглянути розвиток науки з точки погляду історичної перспективи та зуміти працювати над розв'язкою нерозв'язаних проблем. Не кожний хоче і може серед тяжкої праці доходити до цих вершин і тому математики творять замкнену в собі касту людей, яких ніхто не розуміє. І тому ніхто не знає, що математичні теорії це комбінації репрезентованих символами понять, що захоплюють математика своєю красою так, як захоплюють кожного з нас гармонійні комбінації форм, закріплені в кам'яних брилах творів архітектури.

Того факту не розуміють мистці й естети нашої доби. Не так було колись! Не так було в старинних греків, у того дивного малого народу, що в короткім часі сотворив духову культуру, дав нам наукові поняття і проблеми і всі типові їх розв'язки.

На Плятона звертаю спеціальну увагу. Бо справді не знати, що більше подивляти в його діяльностях: чи незрівняний чар мови, красу композиції та велич поетичного зображення, чи невичерпане багатство і глибину змісту, консеквенцію й енергію філософської думки, та

олімпійську певність в опануванні найтяжчих проблем. Мабуть велич його лежить саме у тій гармонійній злуці критичного змісту з мистецькою формою. Це людина, що вогнем патосом свого переконання поглибила істоту людського життя, пізнала нескінченно високого духу в уартість життя людини, дала першовзір кожного істотного світогляду та створила невимрущий фермент всякої філософської думки.

А може й не кожний філософ знає, яке глибоке зрозуміння математики і відчуття її краси було у того безсмертного мистця? Математичні проблеми стрігасмо скрізь по його творах. В „Політеї“ він від вищих станів ідеальної держави докладного знання практичної математики, а чиста математика є у нього одним з важких етапів мислення, філософії, етики, манічів держави, є важним етапом до виплекання в них ідеалу калікатії.

Другий гігант грецької думки, великий теоретик мистецтва Аристотель каже, що з насолодою займаємо математику і переживаємо її, як льотофаги; бо покушаючи її, хочемо від неї уступити, а отже новує нас, неначе ця т. зв. „теорема“ під впливом класичної культури дає

Відозви і комунікати.

до всіх бувших членів віденської акад. товариства „Січ“.

Іменем Виділу Українського Акад. Т-ва „Січ“ у Відні дозволяємо собі звернутися до Вас, колишніх членів цього Товариства, з осьвятою проською:

Наше Товариство, яке, вірне своїм традиціям, зуміло зберегти й досі престиж одної з найстаріших і найповажніших українських організацій за кордоном, наслідком повоєнної економічної руїни взагалі, а крім невідрадних матеріальних відносин між українською еміграцією зокрема, в такій катастрофічній фінансовій положенні, що далі його існування загрожене. Висота теперішньої місячної оплати за домілку Товариства у XVIII. округу при Терезієнґассе 15 (та зв'язані з тою домілкою необхідні господарські й льокаторські зобов'язання) досягає від місяця до місяця, наслідком постійного підвищення її спекулянтним анимізмем, щораз більших сум, які просто вичерпують невидатні місячні доходи Товариства. Тіж доходи плінуть виключно з вкладок членів Т-ва. А що число українських студентів, які вчаться тепер у Відні, розмірно дуже мале, висота вкладки з огляду на пересічну незаможність членів можливо низька, то покриття біжучих витрат і потреб Товариства з вкладок стає, особливо в останньому часі, формальною неможливістю, хоча більшість товаришів і при допомозі найтяжчих зусиль намагастись вдержати свою організацію. І так скрута безвідходного матеріального положення утруднює і спиною всяке нормальне життя і налякувальну просвітню-культурну роботу нашого гурта.

А існування нашого Товариства та збереження його національних і культурних завдань — це з уяги на чуже середовище і потребу організаційного та дійсного згуртування української університетської молоді, що вчиться в Відні, текуча кончею не тільки наша, а й усього громадянства.

Свідомі того, що рятуючи по наших силах існування віденської „Січ“, рятуючи від упадку одні з найважливіших осередків української національної думки та просвітної праці за кордоном, — звертаємося до всіх бувших членів „Січ“ і всіх людей доброї волі, з горючим проханням допомогти нам грошевою жертвою наладити теперішні невідрадні матеріальні відносини в нашій Товаристві і причинитися таким чином до дальшого існування.

Відень, дня 30. березня 1927.
За Виділ „Січ“: Петро Шлемкевич, ч. р., голова; д-р Остан Грциай, в. р., пресовий референт; Ярослава Макухіана, в. р., секретар.

Грошеві жертви просяться слати на адресу нашого члена в криво, тов. Легкуна Дмитра, студ. вет. мед. Виділу, пошта Сиятин-Залуче і рівночасно повідомити час про те карткою на адресу: Wien, XVIII. Theresienstrasse 15. Ukrainischer Verein „Sich“.

Нові книжки й видання.

КНИЖКИ:

Тарас Шевченко: КОБЗАР. Повне зібрання поезій. За редакцією Василя Доманицького. З додатками та змінами за найновішими матеріалами. Вступна стаття Ан. Лебедя. Видавництво „Сяйво“, Київ, стор. 260, 8°.

Леонід Глібін: ТВОРИ. Ювілейне виправлене та поповнене видання. 1827—1927. Редакція, вступна стаття та уаги Бориса Шевелєва. Видавництво „Сяйво“, Київ, стор. 408, 16°.

Джейк Лондон: МОРСЬКИЙ ВОВК. Переклад з англійської мови Дмитра Лисенка. Редакція та стаття Освальда Бургарда. (Повна збірка творів Дж. Лондона. Том II). Видавництво „Сяйво“, Київ, стор. 346, 16°.

Гр. Квітка-Основ'яненко: КОНОТОП-СЬКА ВІДЬМА. Редакція та вступна стаття Андрія Ніковського. Видавництво „Сяйво“, Київ, стор. 143, 16°.

Іван Некуй-Левинський: БУРЛАЧКА. Редакція і вступні статті Андрія Ніковського, стор. 283, 16°.

Зверхній вигляд книжок В-ва „Сяйво“ презентується прекрасно. Треба знати, що призначення їх — дати популярну українську літературу середньому, а то й нижньому читачеві, та пошину світову літературу мішанському відборцеві. І тут зверхній вигляд тих книжок вирізняє виключно свою задачу. Є це культурний лубок, богатофарбний, що нерозв'язаному естетично читачеві, а вірніше: купуючому глядачеві дає повний свій, український, привабливий око сюжет. Крайш з тих книжок з цього боку є „Ніоба“ Кобилянської та „Ганя Монголь“ О. Левинського, не кажучи вже про „Кобзаря“ Шевченка у виконанні А. Середи (злубкований Нарбут). Гарно представляються і твори Глібова та Джейка Лондона. Видно, що біля Видавництва „Сяйво“ стоять культурні люди і продовжують почате ще перед війною видавниче діло. Багато було б побачити в серії української літератури ще й мистецький лубок.

Уліам Шекспір: СОН ЛІТНЬОЇ НОЧІ. Переклад Ярослава Гординського. Видання з „Лит.-Наук. Вісника“. Накладом

„ОЛКА“

Рідної Школи. Львів, 1927, стор. 64, вел. 8°.

ЖУРНАЛИ:

ДУХОВНИЙ СІЯЧ. Церковно-народний ілюстрований тижневик. Рік I. Ч. 9—10. (11—18. березня 1927). Зміст: Відозва. — Життя та страждання св. апостола і євангеліста Матфея. — В чому полягає правдиве покаяння. — Ясон. — Від Редакції. — Оголошення. — Маланюки.
KWARTALNIK INSTYTUTU NAUKOWEGO do badań emigracji i kolonizacji. Rok II. Nr. 1. Редактор: доц. унів. д-р Густав Заленський. Том I. за перше чверть-річчя 1927. Варшава. Накл. Польського Еміграційного Т-ва. Стор. 212, вел. 8°.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру.

Шебжежин. 8. IV. Циганка Аза. 9. IV. Маруся Богуславка. 10. IV. ВІЙ. 1818 1—2

Неділя 10. квітня 1927 р.

в вразі непогоди 17. квітня відбудеться

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО

садження дерев на шкільній горі і шкільному молодішій ім. Б. Гринченка, площа св. Юра, при адміністративній церкві і установах міста Львова. Порядок Свята: о 12. годині вступне вітання. Вп. Священства з процесією до катедральної церкви св. Юра на горі; отворення та саячення деревини і огорожу; передача огорожу і садження дерев. Старшина Коржак.

Пригадується, що Загальні Збори акціонерів Земельного Банку Гіпотечного відбулися дня 29. квітня 1927 в селі Сокола (ліс Дністра у Львові вул. Руска 26) о год. 16. До голосу на Загальних Зборах є уповноважені ті акціонери, що найпізніше 14 днів перед Загальними Зборами адожує акції (I—IV. емісії) враз з незападними купонами, згідно посвідки на золоті акції, в Дирекції Земельного Банку Гіпотечного у Львові, або в Українській Шадній в Перемишлі, почім дістануть легітиміції до вступу на Збори. Ва. Акціонери, котрі не відібрали ще своїх акцій, оскільки намірюють взяти участь в Загальних Зборах, звалять про те повідомити Дирекцію Банку, заподаною своєю адресою, щоби їм видано в час легітиміції на Збори. 1899

До львівських членів Союзу українців. Головний Виділ С. У. запрошує всіх львівських членів взяти участь в надзвичайних загальних зборах (зідз делегатів), які відбудуться дня 9. квітня о год. 2-й і дня 10. квітня о год. 9. рано при вул. Рутівського ч. 22. З огляду на великі кошти окремих запрошень до львівських членів не висилається. За Головний Виділ: О. Шенрович, М. Мунціана. 1845

Реконекції для Панів зачнуться в суботу 9. квітня 1927 о год. 16 до 7-ої у семінаричній церкві, при вул. Коперника. Простіться о численну участь. 1894 1—2

Відчит проф. д-ра І. Раковського „Народ і раса“ відбудеться в неділю, 10. IV. о год. 6. веч. в селі „Української Бесіди“ у Львові, вул. Рутівського ч. 22. Вступ за добровільними датками. 1886 2—2

Святочний концерт для відзначення 100-літньої річниці смерті Л. Бетовена відбудеться в суботу дня 9. квітня ц. р. в селі Муз. Тов-а ім. М. Лисенка о год. 8. веч. Білети в ціні 1—4 зол. поручає Книгарня Муз. Тов-а ім. Шевченка Ринок 10. в день концерту вечором кас. 1879 2—2

Равнина, позір! В четвер для 14-квітня 1927 р. в 2-й год. попол. відбудеться заходом Повітового Народного Комітету УНДО. в домі читальні „Прогресу“ в Немирові велике всенародне віче з отрим денним порядком: 1) Отворення віча, 2) Вибір президії, 3) Справа громадського самоврядування, 4) Справа зміни виборчої ординації до сойму, 5) Внеси й запити. Простіться П. Т. Громадяни немировського судового округу численно прибути. — За Повітовий Народний Комітет УНДО. в Раві Руській: Михайло Чіх, секретар. Любомир Данилович, голова.

Свято Шевченка в Тернополі. Заходом культурно-освітніх товариств у Тернополі відбудеться в неділю дня 10. ц. м. в селі „Міщанського Брацтва“ концерт у честь Шевченка. Участь беруть: мішаний і мужеський хор „Тернопільського Бояна“, селянський хор з Острова, скрипак Б. Коморовський, піаніста п-а Н. Топольницька, солістка п. м. Гринькова і декламаторка п-а А. Супіська. Святочну промову виголосить ред. В. Мудрий. Дирігент хорів: п. Гр. Терлецький, при фортеп'яні: п. В. Безкоровайний. Початок в год. 7-30 вечором. Дохід на фонд „Учесь“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ІДЕАЛЬНА ПІСТА до зубів КРЕМ ПЕРЛОВИЙ Ігнатівич Львів, 956107-7

Спеціальний магазин панчохових виробів, набувши корисно велику партію ПАНЧІХ, рукавичок і скарп-ток, продає їх по найнижчій ціні. 1836 5-15

ХТО віднайме одну умебльовану кімнату з дозволем співжиття кухні? Ближні інформації в Червоній Каліні, Руска 18. 1885 2-2

2 ЗОЛ. коштує срібний ланцюшок на шию у Мандля, Коперника 14. 1773д 2-2

НОТИ на фортеп'яні: В. Безкоровайний: Соната 3. Думка. Poème eroïque. В гаю зеленим, Заколина пісня. 1832 3—3

МАГАЗИН Стамма, Львів, Сикстуська 16. поручає французьку волічку, матадор штучний шовк Д. М. ЛЛ. Панчохи, Рукавички, Реформи і т. п. найдешевше, бо вхід через сіни. 1708 12—12

СПОКІЙНИЙ, роботящий чоловік середніх літ, умійний обходитися з електр. моторами, дістане постійне заняття. Зголошення до Адміністрації. 1870 2-2

ПРИГОДИ КАЧУРИКА, прегарне оповідання для дітей з образками, кольорова вістка, великий друк, ціна 80 сот. Адреса замовлень: М. Матвійчук, Львів, Підсудського (Панська) 17. В друку: Золота рибка. 1838 4—5

ЖІНКУ з основним знанням куховарства, спосібну до ведення пенсіонату, прийму на літній сезон, можливо на стало. — Зголошення письменно з заподанням відбутх практик. Олена Грозикова в Дорі. 1871 2—2

ПАННА, образована з доброї родини, з більшим посагом, виїде замуж за мужчину на вищій становищі від 35—50 літ найрадіше за лікаря, що хотів би осісти на провінції. Неанонімові зголошення під „Віра“ до Адміністрації „Діла“. 1874 2—3

ЛІЦІЯ руєнських качок 12 зол. тузін з опаккуванням і портом висилає зараз за пошліплатою Василь Байовський, Вовків, Перемишляни. 1876 2—3

НА літній сезон, вже від 1. червня в кліматичній околиці кімната з кухнею + кімната з кухнею (для двох родин) або кімната з кухнею і 2 покої поодинокі до винайму. Ліс і ріка дуже близько. Ласкаві зголошення до парох. уряду в Вишиську нижнім, п. Борина коло Турки/Стр. 1875 2—3

ЛІКАР, українець з 12 літньою практикою пошукує вигідного місця для вільної практики в Галичці, Волині, Підляшшу. Письменні зголошення Костолю Д-р Рошинський. 1872 2—3

СПОСІБНИЙ адвокатський солідитатор, рутинований в справах контрактних, пишущий вправно на машині, знайде зараз посаду. Зголошення на адресу д-р В. Левинський, адвокат в Зборові. 1889 1-2

СУБСТИТУТ нотаріальний шукає посади від 15. червня 1927, евалентно від 1. червня 1927 р. Зголошення посылати: адв. д-р Лешій, Львів, Підвале 7. — для С. Н. 1895 1—2

ВІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятих літ в цілім краю звісна фірма Іван Сельтеррайх Львів, Марієвська пл. 5. 18735 1—10

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
1878 Пересвітлення Рентгеном. 3-25
Телефон 834.

КРИВИЦЯ Пансіонат „ЗДІСЛАД“ біля нових лазничок, поручає від 1. мая сонячні кімнати, вибагливий харч — на бажання дієтичний. — Зголошення до 1. мая Виталинова, Львів, Збілківська 16, між 3—5. Тел. 34—91. 1891 1-4

Присилайте передплату!

Прегарно ілюстровані читаночки для молоді 7—10 літ
видання „Рідної Школи“ у. п. т.
укладу Володимира Радзкевича.
ЗИМА | ВЕСНА | ОСІНЬ
продаються в усіх Книгарнях по 095 зол. за 1 примірник
появляться в квітні ц. р.
Головний склад в Книгарні „Рідної Школи“ Львів, Руска 1.

РИНОК 35

біля Нар. Торговлі.

Лікарсько-дентистичне Заведення
д-ра Симона Раппапорта
Якова Насса
Львів, вул. Сикстуська 17/II.

Пломбування й винищення зубів без болю. Штучні зуби в калючку і золоті в американську систему. Пацієнтів з провінції полагодується в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна знижка. 1822 Полякші в сплату. 5-5

Жолудеве Какао стародавній лізменний середній проти нежити покормових доріг, катару кишок, розвільненням як також дезінтерії кровавої бігушки (червінки), високий відсоток (процент) природного гарбнику, під сталою лікарською контролею. 2) Власні платки „Extra“, 3) Солодову Кава „Extra“, 4) Цикорію „Extra“ на догідних умовах поручає Представництво Крот. Фабрики Солодової Кава Акц. Т-во „Extra“, — Львів, Поголянка 6. 1757

Сітки, дротяні, кільчастий дріт, ланцюги, поплати, джагани, нотики, тачки, знаряддя спосарська, ковальське, столарське, ваги, будівельне окуття, керничні помпи, праси до дахівок, паси, гурти, ливни, сцїпінки, коловороты, вінди, як також всілякі машини і мотори. 1720 5-10
по найнижчих цінах поручає

Й. ШУМАН

склад залізних і технічних товарів, експедиція товарів на провінції
Львів, Городецька 25. Тел. 41-47Звідомлення
Львівський склад Патефонів
також грамфонових плит і складових частей
перенесено
до фірми Гурскі і Вітек
склад галантерейних товарів
пл. Марієвська 3. 1867 3-2Святочний транспорт, вже надійшов!
НА РАТИ
Обу—Одіж—Сукні—
поручає українська фірма
РЕГУЛЯТОР
Львів, Ринок ч. 43.
1854 5-6Наймодніші матеріали
мужеські і жіночі
у великій виборі на весняний і літній сезон поручає від 93 літ існуючий склад сукна
Іван Валлях і Син
Львів, Ринок 33.
Ціни низькі! 1897 1-6 Ціни низькі!ДЕКОРАЦІЇ
франки, тапети, мебеле накріт-тя, клубові і сальонові гарнітури
Т. Кисьяк і Сини
пл. Смольки 4. Тел. 40—09.
Вд. робітня тапієрсько-декораційна Косишська 20. Тел. 19—88. 1890 1—2